

jeseň 2012

Pestrofarebný deň obce

Deň obce je už tradične vrcholom leta a prestížnou spoločenskou udalosťou. Nie je jednoduché zostaviť program tak, aby ulahodil všetkým generáciám a vkusu všetkých návštevníkov. Posúďte sami, či sa to v tomto roku organizátorom podarilo.

Organizátori sa odvážne pustili do niekoľkých pilotných projektov. Program bol od skorých ranných hodín. Založili sme tradíciu Tomášovský kotlík – súťaž vo varení guláša. Prvýkrát sa uskutočnila strelba amatérov na asfaltové holuby. Pre deti sme vytvorili detský kútik s nafukovacím hradom a ďalšími atrakciami. Program spetrovala počas celého dňa šermiarska skupina v dobových kostýmoch: predvádzala dobové zvyky, poľnú kuchyňu, historické palné zbrane z obdobia od 14. do 16. storočia.

Návštevníci si mohli prezrieť aj rozličné výstavy: ovocia a zeleniny, ručných prác, fotografií, ako aj kresieb žiakov ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským na tému Súčasnosť a budúcnosť Tomášova mojimi očami. Popoludní sa po slávnostnej svätej omši rozkrútil kolotoč s programom, v

ktorom deti tancovali a cvičili zumbu, predvádzalo sa bojové umenie aikido, vystupovali mažoretky aj folklórny súbor z družobnej obce Halászi z Maďarska. Amatérski aj profesionálni speváci spievali piesne rôznych žánrov a generácií. A keď kúzelník mávol čarovnou paličkou, z oblohy pršali cukríky. Oficiálny program ukončil nádherný ohňostroj a deň obce pokračoval ľudovou

veselicou až do skorých ranných hodín.

V pozadí celého dňa obce je skrytá práca a úsilie mnohých občanov. Jedni pripravovali program a výstavy, iní zabezpečovali občerstvenie, stavali a zdobili celý areál. Príležitosť zúčastniť sa akýmkoľvek spôsobom sme ponúkli všetkým spoločenským organizáciám. Využili ju Klub dôchodcov (výzdoba javiska a výstava ručných prác),

Miestna organizácia telesne postihnutých (výstava ovocia, zeleniny a kvetov), Miestna organizácia červeného kríža (zdravotná hliadka), Športový klub a oddiel Starých pánov (bufety). Ďakujeme im za ochotu, pomoc a veľa dobrých nápadov. Niektorí pomohli aj finančne. Všetkým patrí veľké ďakujem. Bez vás by nebol deň obce taký pekný a program taký bohatý, ako sa nám spoločne podaril v tomto roku pripraviť.

Dostala som za úlohu napísať tento článok. Bola som súčasťou organizačného tímu, a tak úspechy aj nedostatky akcie vidím z iného uhla pohľadu ako bežný návštevník. Všetko, čo sme pripravili, sme robili s najlepším úmyslom pre vás – našich spoluobčanov. Posúďte, prosím, ako sa nám to podarilo. Nás, ľudí zo zákulisia, zaujímajú vaše dojmy a postrehy. Možno máte návrhy ako urobiť ten budúci deň obce lepším a atraktívnejším. Na sociálnej sieti Facebook v skupine Tomášov/Fél sme preto otvorili diskusiu na tému Deň obce Tomášov 2012. Fotoreportáž z Dňa obce nájdete v strede nášho spravodaja.

Barbora Rigóová

Podporte ochotnícke divadlo

Ak by sme sledovali všetky formy umenia od prvopočiatkov ľudstva, medzi najstaršími druhmi umeleckej činnosti by sme objavili divadlo. Oproti iným druhom umenia má jednu výraznú črtu. Nie je individualistické, stojí priamo na sile a schopnostiach celej skupiny ľudí. Aj jeho poslanie je priame, adresné a skupinové. Ráta s priazňou ostatných členov spoločenstva. Pre nich je inscenované, ale pre nich bolo vždy aj písané. Najsilnejšou stránkou divadla totiž bolo, že vždy odrážalo záujmy ľudí, čím naplňalo ich prirodzené túžby a potreby stať sa aspoň na chvíľu aktérmi tohto podmanivého imaginárneho sveta. Nečudo, že s rozvojom spoločnosti a jej kultúry sa divadlo neskôr zahniezdilo takmer v každej obci.

Iste sa nájde dosť pamätníkov, ktorí si spomenú na časy divadla v našej obci. Veru tak! I v Tomášove sa hrávalo divadlo! Zaniklo pri rozvoji masových foriem zábavy, vytlačal ho rozhlas a definitívne ho položila televízia. Spoločenský život sa však vyvíja a záujem ľudí o vytváranie vlastnej subkultúry v mnohých obciach pretrval. Málokto to vie, ale na Slovensku je dnes renesancia ochotníckych divadiel. V obciach, ktoré mali divadelnú tradíciu, dochádza k oživeniu ochotníckej činnosti, v iných obciach a mestečkách vznikajú nové divadelné spolky. Ruka v ruku s masovým rozvojom ide, chvalabohu, aj rozvoj kvalitatívny. Slovenské ochotnícke divadlo patrí k európskej divadelnej špičke a niektoré súbory k vrcholom svetovej amatérskej divadelnej scény.

Kto pozná maďarskú kultúru, vie, že divadlo v nej odjakživa tvrdilo

Ilustračné foto: internet

muziku. V našej obci sa hovorí dvomi jazykmi a rozvíjajú sa dve kultúry rovnakej úrovne, často rovnakých črt a mnohokrát so spoločnými prienkami v obsahu i formách. V tejto spoločenskej a občianskej situácii sa chceme navrátiť k nášmu divadlu. Nie síce už k tomu z minulosti, ale k novému, autorskému s komediálnym zameraním.

Sme presvedčení, že väčšina ľudských hodnôt je univerzálna a v rámci tohto poznania chceme tvoriť i konzumovať kultúru bezprostredne, v realite a v prostredí, v ktorom sa nachádza. Chceme pestovať miestnu subkultúru, pocit spolupatričnosti k spoločenstvu, ktoré sa podieľa na jej utváraní.

Podporte divadlo v Tomášove! Podporte svoje divadlo, ako diváci, či ako účinkujúci. Iste sa aj v Tomášove nájde dosť ľudí, ktorí majú talent na umeleckú činnosť. Blízkosť Bratislavy, s jej

možnosťami kultúrneho vyžitia pritom nevnímame ako konkurenciu ohrožujúcu našu činnosť. Máme tu totiž zázemie, aké mnohí záujemcovia o divadelnú činnosť v iných mestách nemajú. Tomášovský kultúrny dom je nielen krásne zrekonštruovaný, lež v rámci rekonštrukcie si zachoval i základné technické vybavenie na divadelnú produkciu. Urobme z neho náš vlastný divadelný stánok.

Prijmeme medzi seba každého, komu je divadlo blízke, mladších, strednú generáciu i starších spoluobčanov. Naším spoločným cieľom bude budovanie pôvodného autorského divadla komediálneho charakteru pre dospelých. Radi by sme podchytili aj školskú mládež, metodicky, odbornými radami a pod hlavičkou divadla. Iste nám pri tom pomôžu i miestni pedagógovia. Veď aj oni sú cenné typy pre ochotnícke divadlo. Vedia narábať so

slovom, s emóciami, sú asertívni a vnímaví. Keďže si uvedomujeme generačne podmienenú rozdielnosť záujmov, chceme dať priestor mladej generácii na vybudovanie vlastného súboru Divadelného štúdia mladých. Predpokladáme a dúfame, že viacerí z nich budú spolupracovať so základným divadelným súborom pre dospelých.

Radi by sme nacvičili aspoň jednu inscenáciu ročne, samostatne s každým súborom divadla. Výsledok našej práce na poli umeleckom by sme chceli prezentovať nielen domácejmu publiku, ako reprezentanti obce by sme mohli navštevovať na základe pozvaní i okolité obce, najmä v rámci mikroregiónu Malý Dunaj. V mikroregionálnom združení môžeme spolupracovať i na personálnej úrovni.

Zapojiť by sme sa chceli aj do divadelnej činnosti na Slovensku, organizovanej v rámci divadelných prehliadok, nesúťažných, neskôr azda i súťažných. Ide o činnosť na základe pozvaní, respektíve nominácií, aj preto by sme chceli, v snahe o pozdvihnutie vlastnej kvality, vybudovať v Tomášove náš vlastný divadelný festival. Konal by sa raz ročne a počas víkendu by sa ho mohlo zúčastniť 5 – 6 súborov z iných obcí a miest. Tomášovský divák by tak dostal ďalšiu možnosť divadelného vyžitia a zároveň konfrontovania úrovne nášho divadla so zabehnutými divadelnými spolkami.

A možno by sme mohli nejaký súbor pozvať k nám už túto jeseň. Čo vy na to? Ak sa vám páčia naše zámery a oslovuje vás možnosť účasti na spoločnom divadelnom projekte, prihláste sa.

Stano Šubík

Prečo to niekde ide a niekde nie...

Som bývalým žiakom, teraz rodičom a priateľom Základnej školy v Tomášove. Školu vnímam nielen ako vzdelávaciu inštitúciu, ale aj ako druhý domov našich detí. Veď niektoré v nej trávajú 8 – 9 hodín denne.

Vedenie školy aj zriaďovateľ sa snažia udržať chod školy v rámci svojich možností. Združenie rodičov a samotní rodičia sú tiež dôležitým článkom, ktorý pomáha škole vytvárať vhodné podmienky na vývoj a výchovu našich detí. Ochotne pomáhali naši rodičia, generácie sa vystriedali a teraz pomáhame my. Väčšinou však škole pomáhajú stále tí istí rodičia. Forma pomoci je rôzna. Finančný príspevok do fondu združenia rodičov, pomoc niečo vybaviť, účasť na rodičovskom plese, ktorého celý výťažok putuje deťom, alebo pomoc pri zveľaďovaní jej priestorov a okolia. Každá forma pomoci škole má svoje opodstatnenie, nie všetko rieši peniaze. Niekedy si treba vysúkať rukávy, aby mali naše deti čisté a útulné prostredie.

V septembri oslovili učitelia telesnej výchovy Edina Horváthová a Kristian Lesko rodičov s prosbou o pomoc. O pomoc pri úprave školského areálu, bežeckej dráhy, vonkajšieho hádzanárskeho ihriska a plôch okolo nich. Zúfalo potrebovala upratovanie aj telocvična a jej príslušenstvo.

Povedal som si, to je maličkosť. V oboch školách máme spolu 321 žiakov – v slovenskej 241 a v škole s vyučovacím jazykom maďarským 80 detí. Ak príde len polovica rodičov, prácu si podelíme a porobíme čo treba. Veď to budeme robiť pre naše deti.

Brigáda sa začala v sobotu ráno. Rodičia sa pomaly

Foto: autor

schádzali, každý s nejakým náradím. Prišli pomôcť aj deti. Zišlo sa nás aj s deťmi asi päťdesiat. Nebolo to podľa mojich odhadov, ale aj takáto skupina dokáže spraviť veľa. Po chvíli som však zostal stáť ako obarený. Nie z práce, ktorú mi prideliť, ale z veľkého sklamania. Slovenskú školu z toho celého počtu zastupovalo len šesť rodičov a jedno dieťa. Nemusím azda porovnávať počty žiakov v jednotlivých školách a počty rodičov, ktorí prišli na brigádu. Sami si to viete spočítať.

A preto si dovoľm aj takto cez obecný spravodaj položiť otázku tým rodičom, ktorí na brigádu neprišli. „Ozaj je to taký veľký problém nájsť si čas na jednu brigádu a pomôcť škole, deťom?“ Viem a chápem, všetci sme zaneprázdnení. Ale toto

všetko sme robili a dúfam, že v budúcnosti ešte budeme mať príležitosť robiť pre naše deti. Sympatická bola účasť detí, ktoré ruka v ruke s rodičmi pomáhali pri upratovaní.

Vážení rodičia, skúsme sa zamyslieť. Počul som už aj názor, že dieťa sme dali do školy, tak nech sa škola stará. Bohužiaľ, úplne takto to nefunguje. Pomáhalo sa a brigádovalo sa aj v minulosti a je to potrebné aj dnes. Školy zápasia o udržanie sa, je málo financií a tie sa dávajú v prvom rade tam, kde je to najnevyhnutnejšie.

Na záver ďakujem všetkým, ktorí túto myšlienku pochopili a prišli pomôcť v spomínanej sobotu na školský dvor, a vopred ďakujem všetkým za pomoc, ktorú v budúcnosti školám poskytnú.

Jozef Lipka

List z Česka

Vážení přátelé, předem mě dovolu, abych se představil. Jmenuji se Michal Hlucháň, jsem z Rožnova pod Radhoštěm, městečka v Beskydech na moravsko-slovenském pomezí.

Jak to, že píšete Vám ze vzdáleného Rožnovu? Já do Tomášova. Před 52 léty jsem se oženil s Žofií Mériovou, která z Tomášova pochází. Po celou dobu společného žití jsme pravidelně několikrát za rok navštěvovali Tomášov. Za tu dlouhou dobu jsme se vždy vraceli jako do druhého domova. Troufám si proto tvrdit, že máme domovské právo a právo hodnotit, co se za tuto dobu v Tomášově událo.

Za tu dlouhou dobu se Tomášov neměnil a zůstával milým přístavem pro obnovu sil, druhým domovem. Když jsme se vraceli, vždycky jsme byli mile přijati paní Bušínskou, sestrou mojí paní a jejími sousedy. V poslední době však ubývá sil, návraty do druhého domova nejsou tak časté. Proto jsme byli mile překvapeni změnami, které se v Tomášově udály. Je to vidět na každém kroku. Tomášov v poslední době zkrásněl. Zejména centrum obce zaznamenalo významné změny a dá se říci, že velmi vkusné a vydařené. Protože jak jsme výše uvedli, zůstává Tomášov naším druhým domovem, chtěli bychom touto cestou poděkovat radě obce a zejména pak starostovi panu Szalay. Doufáme, že se nebudete zlobit, když poděkujeme všem spoluobčanům, sousedům za jejich obětavou práci pro obec.

Těšíme se na další setkávání a děkujeme za pochopení. S přátelským pozdravem

Žofie a Michal Hlucháňovi,
Rožnov pod Radhoštěm

Výsledky sčítania obyvateľov

Štatistický úrad Slovenskej republiky nedávno zverejnil aj výsledky sčítania obyvateľstva v obciach. Podľa neho počet obyvateľov v Tomášove za ostatných 10 rokov vzrástol o 300 ľudí. V porovnaní s okolitými obcami neďaleko Bratislavy tento 13-percentný nárast nemožno pokladať za veľkú zmenu.

Najväčšia zmena nastala v národnostnom zložení obce. Po prvýkrát v histórii je v Tomášove viac slovenských obyvateľov ako maďarských. Kým v roku

2001 bolo 55 % obyvateľstva maďarskej národnosti, teraz sa 52 % prihlásilo k slovenskej národnosti. Kým v celoštátnom meradle bolo pomerne vysoké percento obyvateľstva bez určenej národnostnej príslušnosti, v Tomášove neudalo národnosť iba 41 občanov (1,8 %).

V tabuľke prinášame zverejnené údaje vzťahujúce sa na Tomášov. Podrobnejšie informácie nájdete na internetovej stránke Štatistického úradu SR (www.statistics.sk). (MSz)

Jazykové zloženie a používanie jazykov *

	materinský	v domácnosti*	na verejnosti*
slovenský	1197	1147	1558
maďarský	1051	945	571
český	16	6	8
nezistený	49	245	137

Počítačové znalosti

	áno	nie	nezistené
práca s textom	1271	730	328
práca s tabuľkami	999	934	396
práca s e-mailom	1218	755	356
práca s internetom	1393	651	285

Národnostné zloženie

	2011	2001
počet obyvateľov	2329	2052
slovenská	1206	849
maďarská	1049	1137
česká	15	15
rómska	3	1
nezistená	41	44
slovenská (%)	51,8%	41,4%
maďarská (%)	45,0%	55,4%

Náboženské vyznanie

Rímskokatol. cirkev	1808
Evanjelická cirkev	71
Reformovaná cirkev	16
bez vyznania	271
nezistené	126

* **Poznámka:** Pri otázkach ohľadom používania jazykov sa zisťovalo, ktorý jazyk používa občan najčastejšie v domácnosti, resp. na verejnosti.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

základné	366
stredné bez maturity	596
stredné s maturitou	678
vysokoškolské	306
bez vzdelania	338
nezistené	45

Hať a Malá vodná elektráreň

Starousadlíci Novej Dedinky tomu miestu nepovedia inak ako Hydrostav, ostatní ho vnímajú ako objekt pri príchode z hlavného mesta do svojich domovov. Športovci si tam radi zabehajú, poľovníci zapoľujú, rybári ticho rybárčia, zaľúbenci šťastne randia.

Hovoríme o mieste kúsok za našou dedinou smerom na Bernolákovo, kde sa nachádzajú tri veľmi dôležité vodné stavby na Malom Dunaji. Sú vzdialené 19,2 km od hlavného toku Dunaja a na strategicky najkratšom mieste (len 932 m) od riečky Čierna voda, do ktorej sa zašľuže umelým kanálom. Výstavba hate a nápuštného objektu do Čiernej vody bola ukončená v r. 1965. Hať vzdúva hladinu Malého

Dunaja na kótu 126,60 až 127,50 m n. m. a gravitačne zabezpečuje dodávku povrchových vôd pre sústavy veľkoplošných závlah na Žitnom ostrove. Súčasťou tejto sústavy sú aj odberné objekty v Malinove a Tomášove. Po ich vybudovaní sa hať v Novej Dedinke stala dôležitým hydrouzlom a viacúčelovou vodnou stavbou. Nadimenzovaná bola na max. prietok 90 m³/s a mala zimný (mimovegetačný) a letný (vegetačný) vodný režim.

Po r. 1993 sa začalo s prestavbou tohto vodného diela a bola vybudovaná malá vodná elektráreň (MVE), ktorá využíva hydroenergetický potenciál Malého Dunaja. Táto MVE bola uvedená do prevádzky

v auguste 1996. Odoberá prietoky, ktoré už predtým voľne pretekali haťou, a je s ňou účelovo prepojená. Elektráreň má celkovú dĺžku 35 m a šírku 17,40 m, budova má dve podzemné podlažia – strojovňu a velín, v nadzemnej časti sú rozvádzače a trafostanica. Výrobu elektrickej energie zabezpečujú dve Kaplanove priamo prietokové turbíny spojené so synchronnými generátormi. Ich maximálny objem je 36 m³/s, v súčasnosti dodávajú do energetických sietí cca 600 kW/hod. Pred turbínami sú umiestnené stieracie steny na zachytenie veľkých plávajúcich nečistôt.

Prevádzka MVE je plnoautomatická s hladinovou reguláciou hornej hladiny.

Údaje o hladinách sa získavajú prostredníctvom diaľkových vysielačov, poruchy automaticky odstavia prevádzku MVE. Z uvedených faktov vyplýva, že tieto vodné stavby majú nesmierny význam v regulácii povrchových i podzemných vôd, a to nielen v našom najbližšom okolí. Určujú ráz krajiny, vplývajú na povedomie občanov ako dôležitá súčasť ich života. Vážme si preto a chráňme tieto dôležité zdroje vodného hospodárstva. Slúžia iba nám a poctivo vracajú vložený um mnohých predchádzajúcich generácií.

Vlado Petrik

(Článok pôvodne vyšiel v obecných novinách Novej Dedinky)

Ked' škola volá

Základná škola v Tomášove začala svoj 38. rok ako plne organizovaná škola. Má 241 žiakov s jednou triedou v každom ročníku, paralelnými triedami v ročníkoch 8. a 9. a s tromi oddeleniami školského klubu detí.

Väčšinu žiakov tvoria žiaci z obce Tomášov. Počet zvyšujú žiaci z Vlčkov, Janíkov a Malinova. Tí patria do nášho školského obvodu. Malinovo má svoju školu, k nám cestujú žiaci od piateho ročníka. Našu školu vyhľadávajú rodičia aj z obcí mimo školského obvodu, z okresu Dunajská Streda. Žiaci s problémami učenia alebo správania spolupracujú so psychologickou s CPPP v Senci, ktorá k nám prichádza raz za dva týždne a má k dispozícii miestnosť na prácu s deťmi a ich rodičmi. Dobre spolupracuje s výchovnou poradkyňou a triednymi učiteľmi, ktorí jej odporúčania aplikujú v praxi. Žiakom sa venuje 15 kvalifikovaných pedagógov. Kolektív je stabilizovaný a priebežne sa dopĺňa mladšími pedagógmi.

Deti majú možnosť rozvíjať svoj talent pod vedením odborníkov zo ZUŠ v Ivanke pri Dunaji. Na skvalitnenie vyučovacieho procesu sme zakúpili didaktickú techniku a učebné pomôcky. Máme počítače, laptopy a dataprojektory. Z prostriedkov nadácie rodičov sme získali interaktívnu tabuľu. Nové učebné pomôcky nám umožňujú tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Telocvičňu v správe obce využívame trikrát týždenne na vyučovanie telesnej výchovy a na krúžkovú činnosť. Staráme sa o zelenú plochu školského areálu, ktorá slúži na pohyb a pobyt žiakov na čerstvom vzduchu. Vďaka nadácii rodičov nám pribudlo detské ihrisko, ktoré umožňuje

deťom cez prestávky a v ŠKD aktívny pobyt vonku. Touto cestou by sme chceli vyjadriť poďakovanie obci za vyasfaltovanie školského dvora a chodníka na Školskej ulici. Prispelo sa tým k zvýšeniu bezpečnosti detí.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť budeme smerovať k rozvoju komunikatívnych žiakov, k rozvoju gramotnosti v oblasti IKT, k zabezpečeniu kvalitnej prípravy žiakov v ovládaní nemeckého a anglického jazyka, výchove žiakov v duchu humanistických princípov, rozvoju environmentálneho citenia a aktívity.

Škola doteraz využívala 12 učební, z toho dve boli odborné (počítačová učebňa, ŠKD). Obmedzený priestor školy a nárast počtu žiakov nás núti hľadať nové

možnosti a priestory. V školskom roku 2011/2012 sme začali využívať na výučbu anglického jazyka učebňu v susednej škole. Priestorové podmienky nám nedovoľujú zrušiť šatňu v menej vyhovujúcej spojovacej hale. Vyučovacie procesy spestrujeme návštevami kultúrnych podujatí a výchovných koncertov. Na výletoch, exkurziách, v škole prírody a na lyžiarskom kurze spoznávajú žiaci život a krásu krajiny. V čase mimo vyučovania môžu žiaci navštevovať rôzne záujmové krúžky.

Verím, že spoločne s rodičmi a všetkými, ktorým leží na srdci budúcnosť detí, dosiahneme to, čo sme si dali do školského vzdelávacieho plánu a plánu školy na rok 2012/2013.

*Mária Máčeková,
riaditeľka školy*

Dar najvzácnejší – kvapka pre život

Dňa 4. septembra 2012 sa uskutočnil v Kultúrnom dome v Tomášove bezpríspevkový odber krvi mobilnou jednotkou Národnej transfúznej služby.

Dovoľte nám aj touto cestou vysloviť poďakovanie všetkým bezpríspevkovým darcom, ktorí v tento deň darovali krv.

Darovanie krvi je „tréninom“ organizmu na mimoriadne situácie spojené so stratou krvi. Prispieva tiež k regenerácii organizmu. Úbytok krvi pri darovaní „vyprovokuje“ organizmus k tvorbe nových, neopotrebovaných krviniek. Darovia sa spravidla cítia lepšie ako tí, ktorí nedarujú, a hovoria tiež o celkovom „omladnutí“.

Pri darovaní krvi sa urobí komplexné vyšetrenie krvi a človek si je istý, že je zdravý. Tento akt je prejavom ľudskosti a mal by byť bežnou súčasťou života. Veď nikto z nás nevie, kedy bude on alebo niekto z jeho blízkych krv potrebovať...

*Výbor MO SČK
v Tomášove*

Kalendár podujatí

Koniec roka 2012 bude bohatý na spoločenské a kultúrne udalosti. Srdečne vás na ne, milí spoluobčania, pozývame. Do uzávierky spravodaja nám boli nahlásené tieto akcie:

- 20. 10. Zábava rodičov MŠ s VJM (Združenie rodičov pri MŠ s VJM)
- 10. 11. Kartárska súťaž (organizátor Športový klub v Tomášove)
- 24. 11. Katarínska zábava (organizátor Športový klub v Tomášove)
- 02. 12. Vianočné trhy (organizátor Komisia školstva a kultúry)
- 05. 12. Slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka a príchod Mikuláša (organizátor Komisia školstva a kultúry)
- 16. 12. Živý betlehem (organizátor Komisia školstva a kultúry, Skautský oddiel Tomášov)
- 31. 12. Silvestrovská zábava a víťanie nového roka 2013, novoročný ohňostroj (organizátor Komisia školstva a kultúry pod záštitou starostu obce)

Tieto aj ďalšie udalosti v Tomášove vám bude aktuálne a včas pripomínať kalendár udalostí na facebooku. Stačí keď sa stanete priateľom stránky Tomášov/Fél.

Uznesenie č. 4/2012

Parkovací preukaz pre ZŤP

zo zasadnutia OZ konaného dňa 10. 9. 2012

Obecné zastupiteľstvo

A: berie na vedomie

1. Správu riaditeľky ZŠ
2. Správu riaditeľky ZŠ s VJM
3. Správu prezidenta Športového klubu Tomášov
4. List audítora pre vedenie obce Tomášov
5. Návrh starostu o aplikácii zákona č. 390/2011 o počte žiakov v triedach základných škôl obce Tomášov
6. Delegovanie členov Rady školy ZŠ: Ing. PhD. Petra Gabču
7. Delegovanie členov Rady školy ZŠ s VJM: PaedDr. Gertrúdu Farkašovou, Magdalénu Nagyovú, Mgr. Blažej Vítalosa, Irenu Méryovú
8. Informáciu starostu o projektoch obce Tomášov
9. Informáciu starostu o nájomných bytoch
10. Informáciu starostu o plánovaných stavbách obce Tomášov.

B: schvaľuje

1. Prevod vlastníckeho práva darovaného pozemku, parc. číslo 1275/119 a kanalizačnej siete na tejto parcele vrátane cesty.
2. Využitie predkupného práva na odkúpenie pozemku parc. číslo 1228/16, zapísané na LV č. 2006 vo výmere 3114 m² od spoločnosti PIK FONDRK, s.r.o., Tehelná 24, 900 44 Tomášov, IČO: 35 871 881.
3. Dodatok č. 1/2012 k VZN č. 5/2009 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a žiaka školských zariadení so sídlom na území obce Tomášov.
4. Predbežný súhlas na vybudovanie ekofarmy p. č. 1268/7 (E), 1268/8 (E)

C: neschvaľuje

1. Predaj obecného pozemku č. 324 k. ú. Tomášov - Erike Hadžijusufovičovej, Senecká, Tomášov a Predaj obecného pozemku č. 324/2 k. ú. Tomášov - Daniele Hollnsteinerovej, Športová 15, Malinovo

D: poveruje

1. Starostu vybavením úveru na odkúpenie pozemku parc. číslo 1228/16, zapísané na LV č. 2006 vo výmere 3114 m² od spoločnosti PIK FONDRK, s.r.o., Tehelná 24, 900 44 Tomášov, IČO: 35 871 881.

V Tomášove dňa 10. 9. 2012.

Jozef Szalay v. r.
starosta obce

Držiteľia ZŤP a osobitného označenia vozidla nezabudnite, pozrite si platnosť!

Ak bolo osobe pred 1. januárom 2009 vydané „osobitné označenie vozidla prepravujúceho ťažko zdravotne postihnutú osobu alebo ťažko pohybovo postihnutú osobu odkázanú na individuálnu prepravu“, **tieto označenia platia len do 31. 12. 2012.**

Parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím

Fyzickej osobe s ŤZP, ktorá je odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí, vyhotoví príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (pre občanov Tomášova na Kysuckej č. 14, Senec) parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len parkovací preukaz) na základe právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze.

Parkovací preukaz je potrebné umiestniť v prednej časti vozidla tak, aby bola predná časť parkovacieho preukazu jasne viditeľná na účely kontroly. Výhody plynúce z držania parkovacieho preukazu sú ustanovené zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a do-

plnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Parkovací preukaz sa môže používať na vozidle prepravujúcom fyzickú osobu s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu alebo má praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí.

Parkovací preukaz môže používať iba fyzická osoba, ktorej ho vydal úrad práce, sociálnych vecí a rodiny alebo iný oprávnený orgán v zahraničí. Parkovací preukaz sa smie na vozidle používať len v súvislosti s prepravou osoby, ktorá je jeho držiteľom. Vodič vozidla je povinný parkovací preukaz odstrániť z vozidla, ak sa nepoužíva na účel, na ktorý je určený.

Vodič vozidla s parkovacím preukazom:

- môže stáť na mieste vyhradenom pre vozidlá prepravujúce osoby s ŤZP,
- nemusí na nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz státiť,
- môže, ak je to nevyhnutné, vchádzať aj tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzenému okruhu vozidiel a do pešej zóny: pritom nesmie ohroziť bezpečnosť cestnej premávky: týmto oprávnením nie je dotknutá povinnosť vodiča uposluchnúť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta.

O vyhotovenie parkovacieho preukazu je potrebné písomne požiadať príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

RC SZTP

Spravodaj obce TOMÁŠOV/FÉL

Vychádza štvrťročne ako publikácia Obecného úradu Tomášov pod vedením starostu Jozefa Szalayho.

Redakčná rada: Lýdia Korecká, Jozef Lipka, Szabolcs Mózes, Barbora Rigóová.

Redakčné spracovanie: Lýdia Korecká, Szabolcs Mózes. Grafická úprava: Szabolcs Mózes. Tlač: Kasico a. s. Bratislava.

Právo krátiť príspevky vyhradené. Náklad 800 kusov. Nepredajné.

Kontakt: Obecný úrad Tomášov, ulica 1. mája č. 5, 900 44 Tomášov. E-mail: tomasov@tomasov.sk.

Dobré výsledky – dobrá propagácia

V uplynulom školskom roku 2011/2012 navštevovalo ZŠ s VJM 85 žiakov. Napriek ťažkostiam sa pedagógovia snažili zachovať vysokú úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu a zároveň spestriť a oživiť život školy nad rámec predpísaného učiva a povinností. Rozvíjame fyzické aj psychické schopnosti žiakov pomocou hádzanej, počítačovú gramotnosť a ekologické povedomie žiakov v rámci ŠVP.

Pedagogický zbor tvorilo 14 pedagogických pracovníkov, ale nie všetci pracovali na plný pracovný úväzok: ich priemerný počet bol 11,3. Do kontinuálneho vzdelávania pedagógov sa zapojilo šesť učiteľov.

Kvalita a odbornosť vyučovacieho procesu boli výborné, čo dokazujú dosiahnuté výsledky žiakov v Testovaní – 9 – 2012: matematika +29 %, maďarský jazyk a literatúra +8,5 %, slovenský jazyk a slovenská literatúra +24,5 % nad celoslovenským priemerom. Výsledky Testovanie 4 a Testovanie 8 ešte nie sú známe. V štúdiu pokračuje na stredných školách 14 žiakov.

V rámci krúžkovej činnosti v piatich krúžkoch pracovalo v 10 skupinách 72 žiakov. Školský klub detí pracoval vo dvoch skupinách, počet žiakov bol 42. V predmetových a športových súťažiach naši žiaci dosahovali mimoriadne dobré výsledky. Do medzinárodných súťaží sa zapojilo 17 žiakov a na základe dosiahnutých výsledkov môžeme tvrdiť, že boli úspešní.

V rámci plánu školy sa žiaci zúčastnili na troch divadelných predstaveniach, v rámci školských a obecných podujatí sme pripravili 12 kultúrnych programov. Organizovali sme lyžiarsky výcvik, školu v prírode, plavecký výcvik a rôzne exkurzie, spolu

Za pomoc sa snažíme odplatiť tým, že svojimi výsledkami propagujeme obec Tomášov. Foto: ZŠ s VJM

40 školských akcií.

V tomto školskom roku sme premiestnili školskú knižnicu do suterénu, v tejto miestnosti bola nainštalovaná interaktívna tabuľa, ktorú sme zakúpili z 2 % daní a z príspevku ZMRS. V druhej zrekonštruovanej suterénnej miestnosti sme zariadili dielňu na vyučovanie techniky. V rámci projektu Modernizácia vzdelávania pre vedomostnú spoločnosť sme získali bezplatne dva notebooky.

Obec Tomášov v rámci projektu Ministerstva životného prostredia na odstránenie následkov príválových dažďov získala grant na rekonštrukciu spevnenej plochy okolo škôl: vynovená plocha odvádza dažďovú vodu od budovy, poskytuje bezpečnú plochu pre pohyb osôb a zvyšuje estetiku školského areálu.

Nový školský rok 2012/2013 sme začali s viacerými zmenami:

- do počítačovej učebne pribudli 4 nové počítače (1 ks z vlastných zdrojov, 3 ks od ZMRS)
- chlapčenské WC prešlo úplnou rekonštrukciou z dôvodu havarijného stavu (z vlastných zdrojov)
- z dôvodu šetrenia financiami sme zrušili pracovné

miesto školníka na 50-percentný úväzok, časť činností prevzali upratovačky

- k nepríjemným správam patrí skutočnosť, že elektrické vedenia v budove sú zastaralé, podobne ako vykurovací systém, a potrebovali by úplnú rekonštrukciu

V tomto školskom roku je počet žiakov 80, do jednej triedy sú spojené 3. a 4. ročník. Počet pedagógov je 15, v prepočte na vyučovacie hodiny je to 12,57. Súhrn vyučovacích hodín v ročníkoch 1. – 9. je 260, z toho 30,5 hodín vyučujeme v spojených triedach. Taktiež zastupovanie pedagógov na krátky čas (napr. počas školenia) riešime spájaním hodín. K nepríjemným skutočnostiam v školstve

patria chýbajúce učebnice a pracovné zošity, ktoré školám zabezpečuje Ministerstvo školstva: z objednaných 127 titulov (ktoré sme vybrali na základe ponuky ministerstva) nám dodali 48!

Plánujeme podobné aktivity ako v predchádzajúcich rokoch. Žiakov sa snažíme zapojiť do predmetových a športových súťaží, aby získali skúsenosti a zručnosti pri prezentácii svojich vedomostí, a tak ich podporiť v tvorivej činnosti a v získavaní zdravého sebavedomia.

Bezproblémový chod školy dokážeme zabezpečiť len za pomoci zriaďovateľa – Obce Tomášov. Obecné zastupiteľstvo na čele so starostom J. Szalayom škole bezplatne poskytuje telocvičňu počas školského roka a umožňuje cestovanie hádzanárskeho družstva na zápasy. Pomocou príspevku obce dokážeme zabezpečiť výplatu miezd zamestnancom aspoň na úrovni tarifných miezd (bez osobných príplatkov a odmien).

Sme si vedomí, že bez podpory obce naša škola nemôže existovať: za pomoc sa snažíme odplatiť tým, že svojimi výsledkami propagujeme obec Tomášov na celom Slovensku, ako aj v zahraničí.

*Mária Pomichal,
riaditeľka školy*

Vďaka za dobročinnosť

Ďakujeme všetkým darcom, ktorí v rámci verejnej zbierky finančne podporili opravu historického organa v tomášovskom kostole. Do dnešného dňa prostredníctvom poštových poukázok poslalo peniaze na opravu organa spolu 97 darcov. Takto vyzbieraná suma je 9 046 €. Pán Boh zaplať patrí všetkým darcom!

V tomto kalendárnom roku musíme zaplatiť spolu 34 000 €. Preto by sme sa potešili aj ďalšej podpore – najmä z radov úspešných podnikateľov. Peniaze prosíme poukázať na číslo účtu: **0635205720/0900, variabilný symbol 2012.**

Verejnú zbierku nám Krajský úrad povolil iba do 30. novembra 2012. Vopred ďakujem za ďalšiu podporu.

Ján Zsidó, dekan

Opäť v škôlke

V tomášovskej maďarskej škôlke je v súčasnosti 21 detí. Z toho je päť v skupine najstarších, šesť v strednej skupine a medzi najmenšími je 10 detičiek. Od januára by sme mali mať až 25 detí, čomu sa veľmi tešíme.

Aj v tomto školskom roku máme hudobno-pohybový krúžok, v ktorom sa deti učia maďarské ľudové piesne a tance a tým sa súčasne pripravujú na jarný Podunajský bábkarsko-divadelný festival. V druhom krúžku sa venujeme spoznávaníu anglického jazyka hravou formou, deti sa učia slovíčka, pesničky, básničky. Aj zumba sa vlní osvedčila, zavedieme ju aj tento rok. Raz do týždňa sa s deťmi zaoberá výchovný pedagóg, raz mesačne sa im venuje logopéd.

Aj vďaka pomoci a zariadeniu rodičov je náš škôlkarský život obsažný, bohatý a radosný. Rodičia sa zapájajú do každodenného chodu škôlky, a tiež sa aktívne zúčastňujú brigád. Počas jesennej brigády natreli preliezky a hojdačky, zakúpili malý domček a aj ho postavili – bude slúžiť na uskladnenie vonkajších

(Foto: Lýdia Korecká)

hračiek. S oduševnením sa pripravujú na rodičovský bál, z jeho výnosu, tak ako každoročne, zakúpia hračky, nábytok a pomôcky pre svoje detúrence.

V našom novom výchovnom programe kladieme veľký dôraz na zdravý životný štýl a ochranu životného prostredia. Naším cieľom je pripraviť deti na nástup do školy, naučiť ich samostatnosti, na život v kolektíve. Dôraz kladieme aj na to, aby si osvojili štátny jazyk – základy slovenského jazyka. Chceme, aby dieťa najsamprv pochopilo, o čom je reč, a neskôr aj samostatne komunikovalo v štátnom jazyku.

V živote dieťaťa je dôležité,

aby spoznávalo svet v materinskom jazyku. Skôr ako nastúpilo do škôlky, počúvalo rozprávky, veršíky v materinskom jazyku. V škôlke pokračujeme v podpore jeho citového a osobnostného vývoja takisto v materinskom jazyku, čo je dôležité pre jeho zdravý duševný vývoj. Takto podnecujeme rast sebavedomia detí, rozvoj ich kreativity, usilujeme sa o to, aby sa z nich stali vyrovnané osobnosti.

Výchovnovzdelávacia práca našich učiteliek sa teda zameriava najmä na rozvoj osobnosti detí a na dosiahnutie ich duševnej zrelosti na nástup do školy. Usilujeme sa ich láskyplne vychovávať a motivovať. Chceme byť nápomocné rodičom pri výchove ich detí. Sme presvedčené o tom, že dieťa je zmyslom života, preto im želáme bezstarostné, radosné a šťastné detstvo.

„Dieťa potrebuje okrem materinskej lásky aj zo srdca prýštiacu a dušu láskajúcu nehu.“

*Irena Méryová,
riaditeľka škôlky*

Sme na Facebooku

Tomášov/Fél je na sociálnej sieti Facebook
Pridajte sa do komunity obce!
Diskutujte, zdieľajte informácie, rozprávajte sa!

Stránka je určená všetkým obyvateľom a priateľom obce Tomášov.

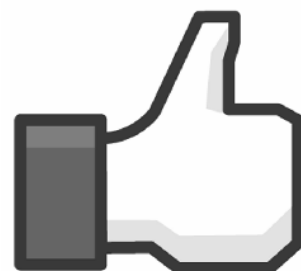
Je informačným a diskusným priestorom na vyjadrenie názoru na dôležité témy zo života obce.

Informuje o uskutočnených udalostiach v Tomášove.

V kalendári ponúka aktuálny prehľad plánovaných udalostí v Tomášove.

V prípade záujmu o prezentovanie vašej akcie kontaktujte administrátora stránky.

Administrátori stránky sú:
Barbora Rigóová
(b.rigoova@indexnoslus.sk)
a *Jozef Lipka*
(lipka.jozef@azet.sk).

ŠK Tomášov rozširuje rady

Vážení rodičia, futbaloví nadšenci. Radi privítame nových členov našich detských hráčskych tímov. Privedte svoje ratolesť a pridte sa zabaviť s futbalom a ukázať svoju šikovnosť. Stretneme sa vždy v lete v utorok a v piatok o 17.00 hodine na futbalovom ihrisku v Tomášove a v zime v telocvični pri základnej škole každú stredu o 17.00 hodine. Prihlásiť sa môžu deti (chlapci aj dievčatá) narodené v rokoch 2002-2007 do prípravky a ročníky

1998-2001 do žiackeho mužstva. Naším hlavným zámerom je zo športovo zdatných detí vychovať mladých športovcov, naučiť

ich základné pohyby a futbalovú techniku, rozvíjať ich schopnosti a športové predpoklady. Deti získajú veľa nádherných zážitkov a nadviažu nové priateľstvá. Myslíme si, že šport je jediná a najlepšia prevencia pred nástrahami ulice. V prípade otázok a informácií sa môžete na nás obrátiť: 0908 13 65 37, 0905 23 37 30 a radi vám odpovieme. Ďakujeme a očakávame vás.

Norbert Nagy

Rok v pekle

Pohľad na konkrétne udalosti druhej svetovej vojny očami pamätníka Imricha Blázsovcia. Sedemnásťročný mládenček z Báču sa dostal na maďarský front ako člen nemeckého mínometného oddielu. Na Vianoce roku 1944 sa preňho začalo putovanie peklom. Prinášame druhú časť príbehu.

Ťažko sa nám utekalo v hornatom lesnatom teréne. Zem bola premočená od roztopeného snehu. Cesta sa kľukatila pomedzi kopce. Ustupujúci nemeckí tankisti zrazili niekoľkých chodcov, a tak sa nám zdalo lepšie kráčať na okraji lesa. Odrazu sa nám naskytl hrôzostrašný pohľad na nemecké nákladné auto, ktoré plne naložené strelivom vzbĺklo v zákrute. Munícia lietala na všetky strany. Rusi v sprievode tankov postupovali vpred a bezhlavo strieľali na všetky strany. No a my sme ustupovali v blízkosti cesty pomedzi stromy, chcúc si zachrániť aspoň holý život. Zvyšok našej malejskupinky sa už takmer prehupol na druhú stranu kopca, keď nás zasiahla sprška guliek. Ruskí prieskumníci totiž zbadali, že jediná úniková cesta vedie cez priesmyk. Ostreľovali ho raketometom, tzv. kaľušou či inak povedané Stalinovým organom. Rakety lietali sťa krupobitie, nákladné autá s koňmi vybuchovali na ceste jedno po druhom, horeli. Ľudia, kone i autá zmätočne pobehovali. Naskytl sa nám hrozný pohľad. S niekoľkými druhmi sme sa nachádzali na strmom úbočí asi iba 30 metrov od centra diania a čakali sme, kedy sa to všetko skončí, kedy im dôjde munícia. Učupený pri kmeni stromu som zacítil v baganči teplo.

2. svetová vojna - najväčšia a najtragickejšia
(Ilustračné foto: internet)

Pozriem sa nadol a vidím, že sáru nohavice mám celú od krvi. Od strachu som strašne zručal, načo sa pri mne ocitli dvaja moji druhovia. Desiatnik, ujo Mercz, starý bojovník, mi bez rozmýšľania roztrhol sáru nohavice. Vytrčala z nej črepina veľkosti dlane. Opatrne mi vyhrnul spodky a vtedy bolo vidieť, že v mojej píšťale pod kolenom je ešte jedna menšia črepina. Takto nemôžeme pokračovať v ceste, treba vybrať aspoň väčšiu črepinu. Starší skúsený bojovník, ktorý bol v civile kováčom, potom tri mesiace mojím veliteľom, sa podujal na operáciu. Môj brat bol vždy veľmi šetrný, pokiaľ išlo o jeho pálenku. Teraz vytiahol poľnú fľašu. Najprv vydezinfikoval ranu a potom mi násilím vliadol do hrdla niekoľko deci pálenky. Aj sa podarilo vybrať väčšiu črepinu z nohy, no nemali sme obvazy, tak musel poslúžiť rukáv košeľe. Na to si ešte pamätám, potom sa však predom mnou zotmelo. Prebral som sa z bezvedomia. Nevieť, ako som sa dostal na nákladné auto.

Okolo mňa boli jajkajúci zranení vojaci. Prebral som sa k životu na korbe nákladného auta. Za jarného ranného slnečného počasia, po hrboľatej ceste, v obrovských bolestiach sme dorazili do mesta Tatabánya.

Nás živých zložili na chodbe rozstrieľanej školy, neviem, čo sa stalo s ostatnými. Pracovníci Červeného kríža si poznamenali naše údaje, zapísali si náš zdravotný stav a ponúkli nám čaj. Už bolo asi popoludnie, keď sa k nám na chodbu dostal lekár. Ležali sme vedľa seba ako polená, jajkajúci a stonajúci. Jeden z lekárov ošetroval strelné rany, druhý poranenia po črepinách. Pomáhali im dvaja sanitári. Ich reči sme veľmi nerozumeli, ale usilovali sa každému pomôcť. Mali zaujímavý spôsob ošetrovania. Moje dve rany umyli smradľavou štipľavou tekutinou, potom ich vypálili horúcou tyčou, natreli červenou masťou a obviazali. Niekoľko dní som pobudol v tejto dočasnej nemocnici.

Strava bola biedna, iba čaj z poľnej kuchyne na školskom dvore bolo dostatok. Už som zvažoval, že utečiem, ale odradili ma chýry o tom, že chytajú zbehov, dokonca aj civilov, a odvádzajú ich do zberných táborov. Preto som radšej od tohto plánu upustil.

Na Zelený štvrtok nás komisia pozostávajúca z ruských dôstojníkov a lekárov roztriedila. Chodiacich zranených odviezli do mesta Székesfehérvár, medzi nimi aj mňa. Tam som sa stretol s bývalými druhmi. Bolo nás šesť, všetci z našej dediny – bývalí regrúti. No ani môj brat, ani ostatní ôsmi druhovia z našej obce medzi nimi neboli. Celkovo nás bolo do tisíc. Obkľúčení ozbrojencami, o hlade a

smäde, sme čakali na svoj ďalší osud.

O niekoľko hodín pri nás pristavili súpravu nákladných vozňov. Po osemdesiatich nás natlačili do vagónov a zavreli za nami dvere. Na druhý deň súprava zastavila na neznámom nástupišti. Dvere vagónu sa otvorili, ale len do takej miery, aby cez ne vošlo vrece sušeného chleba a dve kanvy vody. Potom dvere opäť zamkli. Premkla ma hrôza. Ako sa rozdelí medzi osemdesiat vyhľadávaných ľudí toto minimálne množstvo jedla? Našťastie jeden starší zajatec v nemeckej uniforme sa ujal velenia a veľmi pociťovo velil počas štyroch dní našej cesty vo vagóne.

Boli sme ako vyplašené ovce, vo vagóne vládla plačlivá, stiesnená nálada. Na vykonanie potreby slúžila diera vyrezaná v podlahe vagónu. Čas len pomaly plynul. Prihodilo sa, že vagóny stáli odstavené na vedľajšej koľaji aj niekoľko hodín, ba až pol dňa.

Štvrtý deň: 2. apríl 1945. Veľkonočný pondelok. V krásnom slnečnom počasi nás čakali samopalmi vyzbrojení ruskí vojaci. Vyplašení sme vyskakovali z vagónu. Vojaci v červených nohaviciach s korbáčmi v ruke nás hneď zoradili do osemstupov. V ozbrojenom sprievode sme pochodovali do kasární husárov na okraji mesta. Pred bránou nás niekoľkokrát prerátali. Potom sme vošli do prísne strážených kasární, obohaných vysokým trojradovým drôteným plotom.

Boli sme v bezpečí. Skutočný zajatecký tábor s vysokými strážnymi vežami. Z nich na nás dozerali vojaci so samopalmi. (Marmarošská Sihot)

(Pokračovanie v najbližšom vydaní)